

کارشناسان حوزه مکمل‌ها، وضعیت بازار مکمل‌های غذایی را بررسی کردند

written by ravabet | ۱۴۰۰/۰۴/۲۸

به گزارش مجله خبری غذا و دارو به نقل از خبرگزاری مهر، تامین کنندگان مکمل‌های غذایی در کلاب هائوس به بررسی وضعیت بازار مکمل‌های غذایی و عوامل موثر بر توسعه این بازار پرداختند.

بازار مکمل‌های غذایی در خصوص انحصار و تعارض منافع

رئیس اتحادیه واردکنندگان مکمل‌های غذایی گفت: هیچ کس مخالف تولید نیست و اتفاقاً رشد تولید ملی باعث افتخار و غرور ملی است اما اینکه بازار مکمل به طور انحصاری در اختیار یک عده باشد، کار اشتباهی است.

به گفته حسن شکوهی، مهم‌ترین آفت این گونه کارها، افت کیفیت محصولات است که در نهایت منجر به ضرر و زیان مصرف کننده می‌شود

شکوهی افزود: متأسفانه عوامل متعددی سرنوشت مکمل‌های غذایی را به سرنوشت صنایع خودروسازی دچار کرده است. نتیجه چنین رویکردی این است که به بهانه حمایت از تولید، کاری کنند که تنوع و تکثر محصول در بازار نباشد تا هر محصولی با هر کیفیت به راحتی در بازار بفروش برسد.

وی با مروری بر آمار مکمل‌های وارداتی افزود: ما در سال ۱۳۸۶ حدود ۱۵۰ میلیون دلار واردات مکمل‌های غذایی داشتیم که در سال ۱۳۹۹ به ۳۶ میلیون دلار رسیدیم و در سال ۱۴۰۰ نیز تاکنون کل واردات مکمل‌های غذایی دو میلیون هشتصد هزار دلار است. معنای این آمار این است که ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند، که برخی انحصاری تولید کنند و انحصاری بفروشند.

شکوهی تصریح کرد: نکته غم انگیز ماجرا این است که مدیر شرکت داروسازی که خودش تولیدکننده مکمل است، زمانی عضو کمیسیون تأیید و ورود مکمل‌ها باشد.

آمارنامه واردات به کجا رسید

محمد ناصری دبیر سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی در خصوص مشکلات تولیدکنندگان مکمل‌ها، گفت: مشکلات ما در حوزه تولید مکمل‌های رژیمی غذایی کاملاً مشخص است و این موارد به صورت مکتوب هم برای دکتر بهفر ارسال شده است. به علاوه از آنجایی که قرار بود مطالبات صنعت از دولت آتی برای رئیس جمهور منتخب هم ارسال شود هیأت مدیره طی فراخوانی از شرکت‌ها درخواست کرد تا مطالبات و پیشنهادات خود را برای سندیکا ارسال کنند تا پس از جمع بندی برای ایشان ارسال شود.

وی در مورد آمارنامه مکمل‌های غذایی تصریح کرد: چند سالی است که بر اساس اطلاعات ارسالی از طرف شرکت‌ها آن را تنظیم می‌کنیم و من به نوبه خودم از تمام این دوستان تشکر می‌کنم. هرچند برخی از شرکت‌ها نیز کم لطفی می‌کنند و اطلاعات را در اختیار ما نمی‌گذارند و یا بنا بر ملاحظات اطلاع‌شان را به صورت ناقص ارسال می‌کنند ولی به هر حال فعلاً بنا نداریم به این عرصه ورود کنیم و همین قدر که شرکت‌ها در این زمینه همکاری می‌کنند، ارزشمند و قابل تقدیر است.

ناصری با انتقاد از سازمان غذا و دارو گفت: ما این آمارنامه را برای وزارت بهداشت هم ارسال می‌کنیم که متأسفانه وزارت بهداشت هیچ گونه عکس‌العملی به این گزارش‌ها ندارد و نه در تأیید و نه در تکذیب آن عکس‌العملی نشان می‌دهد.

به گفته وی، اکنون این اطلاعات تنها مرجع بررسی‌ها و رسیدگی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها است.

ناصری تأکید کرد: به طور مکرر از سازمان غذا و دارو تقاضای انتشار منظم و دقیق آمارنامه واردات مکمل‌ها صورت گرفته که این موضوع مهم هم همواره با عدم پاسخ همراه بوده است.

پیش‌نیازهای رونق و توسعه بازار مکمل‌های غذایی

امیر قلن بر نایب رئیس اتحادیه واردکنندگان مکمل‌های غذایی گفت: حوزه مکمل‌های غذایی در چند سال گذشته بر اساس سیاست‌های وزارت بهداشت به گونه‌ای پیش‌رفته که بیش از نیمی از واردکنندگان سابق، امروز تولیدکننده قراردادی شده‌اند و این موضوع به شرط لحاظ کردن برخی مسائل می‌تواند یک دستاورد برای کشور تلقی می‌شود.

وی افزود: از جمله پیش‌نیازهای رونق و توسعه بازار مکمل‌های غذایی آن است که باور داشته باشیم که بخشنامه‌های ناگهانی، نظم و نظام شرکت‌ها را به هم می‌ریزد و این در کنار تنگناهایی که در عرصه تجارت خارجی وجود دارد، سبب می‌شود که شرکت‌های داخلی نتوانند تعهدات داخلی و خارجی خود را انجام دهند.

رئیس کمیته صادرات سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی ادامه داد: از طرف دیگر وقتی مشکلات قیمت‌گذاری را نیز به این ناهنجاری‌ها اضافه کنید، به وضوح می‌بینید که بازار به سمت آشفتگی می‌رود. واقعیت این است که یکی از پایه‌های آشفتگی بازار، بحث قیمت‌گذاری است که باید از آن به عنوان علت العلل مشکلات نام برد.

به گفته قلن بر، بحث ایجاد انحصار و محدودیت هم حائز اهمیت است و وقتی بازار کشور به بهانه حمایت از تولید داخل در اختیار یک عده خاص قرار گیرد، دیگر صحبت کردن از تنوع و تکثر محصول و کیفیت بی معنا خواهد بود.

وی تأکید کرد: در این شرایط دیگر نمی‌توان از توسعه بازار حرف زد و مفاهیمی مانند رقابت، توسعه و نظم بازار و صیانت از بازار بی معنی است.

قلن بر افزود: نباید فراموش کنیم که موفقیت تولیدکنندگان در توسعه بازار و برند شدن در بازار، حاصل سرمایه‌گذاری در ورود و بازاریابی‌های پرهزینه چندین ساله واردکنندگان بوده است. به همین دلیل عرض می‌کنم واردات، تکمیل‌کننده تولید داخل است و نباید بازار به سمت انحصار پیش‌برود و در همین جا پیشنهاد می‌کنم تا هر نوع محدودیت در واردات مکمل‌ها (و یا هر نوع کالای دیگر) فقط از طریق سیاست‌های تعرفه‌ای اعمال گردد. با این روش ضمن صرفه‌جویی، سرمایه‌های مادی و انسانی که صرف امور کارشناسی در جهت توقف صورت می‌گیرد، در مسیر ایجاد ارزش افزوده قرار می‌گیرند و ضمناً درآمدهای دولت نیز از طریق دریافت حقوق و عوارض گمرکی با تعرفه‌های بالاتر، حتماً افزایش خواهد یافت.

وی در رابطه با ضرورت توجه سیاستگذاران به رأی و نظر تشکلهای تخصصی گفت: شکی نیست که اتحادیه، سندیکا و انجمن‌های تخصصی در حوزه‌های مکمل و همچنین دارو می‌توانند در جهت تحقق اهداف سازمان اثرگذار باشند، به ویژه بخش قابل توجهی از امورات کارشناسی را به عهده بگیرند که متأسفانه این امر دائماً با جابجایی مدیران کل دست‌خوش تغییرات کمی و کیفی می‌شود. اگر امور به سندیکا، اتحادیه و انجمن واگذار شود، علاوه بر رشد کیفیت محصولات و کاهش بروکراسی اداری، قطعاً شاهد رونق بازار خواهیم بود.

خوب و بد سیاست‌های سازمان غذا و دارو

وحید بهشتی عضو سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی گفت: بازار مکمل‌های غذایی در ایران از سال ۱۳۸۱ شروع به کار کرد. در این سال عمده بازار در اختیار واردات بود و تولید کنندگان مکمل‌های غذایی در آن زمان خیلی فعال نبودند اما به مرور تولیدکنندگان توانستند به بازار ورود کنند و سهم بازار مناسبی برای خود فراهم کنند.

وی ادامه داد: اگر بخواهیم قیاس کنیم سال ۱۳۸۱ را با سال ۱۴۰۰ باید بگوییم که هم بازار مکمل‌ها بسیار بزرگ‌تر شده است و شما کمتر خانه‌ای را پیدا می‌کنید که مصرف کننده یک نوع مکمل نباشند و هم اینکه سهم تولید رشد چشم گیری پیدا کرده است و این دو علامت نشان می‌دهد که پروسه توسعه به درستی پیش رفته است.

بهشتی افزود: توسعه بازار با یک روش بسیار ساده ای شکل گرفت که آن هم الگوی عرضه و تقاضا بود و شرکت‌ها بر اساس این روش محصولات را وارد کشور کرده و با برگزاری همایش‌ها و سمینارها و بر اساس نیاز جامعه محصولاتشان را عرضه می‌کردند.

به گفته بهشتی، متأسفانه هر چه این بازار بزرگ شد سیاست گذاری‌های نادرستی بر این بازار حاکم شد که می‌توان به محدودیت‌هایی در بحث واردات و تولید اشاره کرد این عضو سندیکای تولیدکنندگان مکمل اضافه کرد: متأسفانه در سال ۱۳۹۹ که محدودیت‌های ارزی بر کشور حاکم شد و ممنوعیت واردات صورت گرفت، با عدم حضور برندهای روز دنیا در کشور توسعه بازار از بین رفت چون وقتی محصول جدید با فرمولاسیون جدید وارد بازار نشود همه مجبور هستند بر روی یک محصول کار کنند و این موضوع قطعاً بازار را کوچک می‌کند.

وی با اشاره به مؤلفه‌های مؤثر بر توسعه بازار تصریح کرد: در مورد توسعه بازار ذکر دو نکته ضروری است: اول اینکه عدم حضور محصولات روز دنیا باعث عدم توسعه می‌شود و مهم‌تر از آن بحث قیمت گذاری است که مانع رشد شرکت‌ها و محصولاتشان شده و متأسفانه الان ما یک تعداد مکمل یک دست و یک قیمت درست می‌کنیم که هیچ گونه حق انتخابی را به مصرف کننده نمی‌دهد و این باعث رکود بازار خواهد بود.

بهشتی در خصوص نامه رئیس سندیکای تولید کنندگان مکمل‌های غذایی در خصوص مخدوش بودن ادعای برخی شرکت‌های تحت لیسانس، عنوان کرد: ثبت محصول در بازار دارویی ایران توسط مرجعی صورت می‌گیرد که این مرجع سازمان غذا و دارو است. این سازمان بر اساس دستورالعمل‌هایی که موجود است برای اینکه یک شرکت بتواند ادعای ورود محصول تحت لیسانس کند، یک سری مدارک و مستنداتی مطالبه می‌کند، چون وظیفه رگولاتوری در این خصوص به عهده سازمان غذا و دارو است. بنابراین بهتر است سندیکاها و اتحادیه‌ها وارد بحث رگولاتوری که مسئولیت اصلی سازمان غذا و دارو است، نشوند.

وی در خصوص انتقال تکنولوژی گفت: مگر می‌شود شرکتی که در تولید قراردادی کار می‌کند و با طرف خارجی قرارداد منعقد می‌کند، در قرارداد خود بحث انتقال تکنولوژی را نداشته باشد. چون بنگاه اقتصادی در این قرارداد به دنبال این است که در آینده‌ای نه چندان دور این محصول را خودش تولید کند.

بهشتی در پایان بر ضرورت تمرکز بر کیفیت مکمل‌های غذایی تاکید کرد و افزود: اگر بازار بسته و محدود شود، مانند سایر بازارهای دیگری که در کشور شکل گرفته، قطعاً آسیب به مصرف کننده می‌رسد. ما باید تنوع و تکثر محصولات در بازار را به رسمیت بشناسیم تا مصرف کننده بر اساس نیازش انتخاب کند نه اینکه تولیدکننده از طریق ایجاد انحصار، محصولات خود را به مردم تحمیل کند.